

Folkhälsomyndigheten

Vägledning för påvisning av pågående covid-19 hos barn och unga

Version 6, 2021-06-08

Denna titel kan laddas ner från: www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material

Citera gärna Folkhälsomyndighetens texter, men glöm inte att uppge källan. Bilder, fotografier och illustrationer är skyddade av upphovsrätten. Det innebär att du måste ha upphovsmannens tillstånd att använda dem.

© Folkhälsomyndigheten, 2021.

Artikelnummer: 21072-1

Om publikationen

Denna vägledning har utarbetats för att underlätta vid bedömning av om och när barn och unga kan testas för att påvisa pågående covid-19 och ska ses som ett komplement till den allmänna [provtagningsindikationen för påvisning av pågående covid-19](#). Målsättningen är att provtagning, testning och återgång till förskola, skola och annan verksamhet sker på ett likartat sätt i alla regioner.

Vägledningen vänder sig till smittskyddsenheter, vårdgivare, kliniska mikrobiologiska laboratorier och beslutsfattare på regionnivå.

Folkhälsomyndigheten

Karin Tegmark Wisell

Avdelningschef, avdelningen för mikrobiologi

Innehåll

Om publikationen	3
Ordlista	5
Sammanfattning	6
Syfte	7
Symtom hos barn och unga	8
Rekommendationer avseende testning av barn och unga i olika åldrar	9
Barn i förskoleålder	9
Barn och unga i skolålder inklusive förskoleklass	9
Indikation för provtagning	10
Provtagningsanvisning för barn och unga	11
PCR-test	11
Antigentest	11
Återgång till förskola, skola och andra aktiviteter	12
Vid negativt provsvar	12
Vid positivt provsvar	12
Om inget prov tagits – barn i förskola och i undantagsfall även grundskola	12
Om inget prov tagits – gymnasieålder	13
Ytterligare information	14

Ordlista

Antigen	Främmande ämne som inducerar ett immunsvär. I vägledningen avses de proteiner som produceras av viruset SARS-CoV-2
Covid-19	Coronavirussjukdom (coronavirus disease) 2019
Egenprovtagning	Prov som tas av personen själv, men där analysen sker inom professionen
Nukleinsyrapåvisning	Påvisning av arvsmassa (nukleinsyra) hos viruset som orsakar covid-19. Sker oftast med PCR
PCR	Polymerase Chain Reaction. Metod för att mäta mängden arvsmassa i ett prov

Sammanfattning

Symtombilden för covid-19 hos barn och unga skiljer sig inte nämnvärt från den hos vuxna förutom att den ofta är mildare.

Ur ett helhetsperspektiv är närvaro i skola och andra vardagssammanhang viktig för barn och ungas hälsa. Testning utgör också en viktig del i smittskyddsarbetet med att begränsa pandemins utbredning. Testning för pågående covid-19 hos barn och unga rekommenderas i första hand för barn i skolåldern, medan barn i förskoleålder rekommenderas att stanna hemma utan testning vid symtom på covid-19.

Betydelsen av ett negativt provsvar beror på vilken typ av test som tagits. Ett negativt provsvar från ett PCR-test möjliggör återgång till skola och andra verksamheter när barnet tillfrisknat och allmäntillståndet tillåter. Ett negativt provsvar från ett antigen-test utesluter inte covid-19 och kliniska överväganden inklusive epidemiologi behövs för att bedöma eventuellt behov av kompletterande test innan återgång till skola och annan verksamhet kan ske. Om ett PCR-test eller antigen-test tagits i samband med smittspårning behöver även eventuella restriktioner med anledning av smittskyddslagen beaktas.

Vid positivt provsvar stannar barn hemma enligt samma rutiner som vuxna.

I de fall inget prov tagits, något som främst gäller för barn i förskoleåldern, behöver barnet stanna hemma så länge symtom finns samt ytterligare 2 dygn utan symtom. Om barnet har kvarvarande lindriga symtom, exempelvis lätt hosta eller lätt snuva när det gått 7 dygn efter insjuknandet kan återgång till förskola och annan verksamhet ändå ske.

Denna vägledning syftar till att ge rekommendationer för likartad provtagning och testning i alla regioner.

Syfte

Ur ett helhetsperspektiv är närvaro i skola och andra vardagssammanhang viktigt för barn och ungas hälsa. Syftet med testning för covid-19 hos barn och unga är att vid negativa provsvar möjliggöra tidigare återgång till skola samt andra aktiviteter. I de fall antigen test används kan kompletterande tester behövas innan återgång till skola och andra aktiviteter sker. Testning utgör också en viktig del i smittskyddsarbetet med att begränsa pandemins utbredning.

Symtom hos barn och unga

Symtombilden för covid-19 hos barn och unga skiljer sig inte nämnvärt från den hos vuxna förutom att den ofta är mildare. Symtomen är precis som hos vuxna svåra att skilja från andra vanliga luftvägsinfektioner. Genom testning kan diagnosen covid-19 fastställas.

De vanligaste symptomen vid covid-19 hos barn och unga är:

- Hosta
- Feber

Andra vanliga besvär är halsont, andningsbesvär, generell muskelsmärta, rinnsnuva, nästäppa och huvudvärk. Dessutom är mag-tarmbesvär, framför allt diarré och kräkningar, vanligare hos barn än hos vuxna.

Rekommendationer avseende testning av barn och unga i olika åldrar

Barn i förskoleålder

Barn i förskoleålder har ofta fler förkylningsepisoder än äldre barn och vuxna. Provtagning vid varje förkylning kan vara obehaglig för små barn. Det kan också vara svårt för vårdnadshavare att bedöma när och hur ofta testning för just covid-19 är aktuell. Därför rekommenderas att barn i förskoleålder i första hand stannar hemma utan testning för covid-19. Vid behov av sjukvårdsrådgivning kontaktas 1177 eller ordinarie vårdcentral.

I samband med smittspårning kan andra rutiner förekomma, se [Vägledning för smittspårning av covid-19](#).

Barn och unga i skolålder inklusive förskoleklass

Barn och unga i skolåldern rör sig mer ute i samhället än yngre barn och bör därför testas i samma omfattning som vuxna för att förhindra smittspridning.

Indikation för provtagning

Provtagning för påvisning av pågående covid-19 hos barn och unga rekommenderas:

- Vid symtom som beskrivits för covid-19.
- Vid smittspårning, se [Vägledning för smittspårning av covid-19](#).
- Vid kontakt med sjukvården där behandlande läkare bedömer att diagnos har betydelse för fortsatt handläggning

Se även [Provtagningsindikation för påvisning av pågående covid-19](#).

Provtagningsanvisning för barn och unga

PCR-test

Prov på barn under 16 år tas av hälso- och sjukvårdspersonal, alternativt genom assisterad provtagning av vårdnadshavare. För ungdomar över 16 år kan egenprovtagning tillämpas enligt samma rutiner som för vuxna.

Vid provtagning utförd av hälso- och sjukvårdspersonal rekommenderas i första hand att prov tas från nasofarynx. Ytterligare provtagningslokal kan bli aktuell utifrån bedömning.

Vid egenprovtagning rekommenderas att prov tas från näsa, svalg och saliv enligt rutiner inom respektive region.

Saliv som enda provmaterial kan användas för barn från 6 års ålder i situationer där så bedöms ändamålsenligt. Jämfört med prov från nasofarynx är känsligheten något reducerad med saliv som provmaterial.

Antigentest

Provet tas av hälso- och sjukvårdspersonal, ofta från nasofarynx. Egenprovtagning, alternativt assisterad provtagning av vårdnadshavare kan tillämpas om testet CE-märkts eller validerats för andra provlokaler än nasofarynx, exempelvis nashåla. Avläsning av testresultat görs patientnära av hälso- och sjukvårdspersonal eller på laboratorium i enlighet med kvalitetssäkrade rutiner. Provet behöver tas tidigt i infektionsförloppet, senast 5 dagar efter symtomdebut.

Folkhälsomyndighetens har i [Vägledning för användning av antigenester vid covid-19](#) specificerat rekommenderade prestanda. I vägledningen finns också information om användning av antigenester i samband med screening.

Återgång till förskola, skola och andra aktiviteter

Vid negativt provsvar

Betydelsen av ett negativt provsvar beror på vilket test som tagits.

Om ett PCR-test tagits kan återgång till skola eller annan verksamhet ske när barnet tillfrisknat och när allmäntillståndet tillåter. Följ de ordinarie rutiner för sjukfrånvaro som finns för respektive verksamhet. Om PCR-testet tagits i samband med smittspårning behöver även eventuella restriktioner med anledning av smittskyddslagen beaktas, se [Vägledning för smittspårning av covid-19](#).

Om ett antigenstest tagits behövs kliniska överväganden inklusive epidemiologiska sådana för att bedöma eventuellt behov av kompletterande tester för att utesluta covid-19 innan återgång till skola och annan verksamhet kan ske. Om antigenstestet tagits i samband med smittspårning behöver även eventuella restriktioner med anledning av smittskyddslagen beaktas, se [Vägledning för smittspårning av covid-19](#).

Vid behov av sjukvårdsrådgivning kontaktas 1177 eller sjukvården.

Vid positivt provsvar

Förhållningsregler enligt smittskyddslagen gäller. Barnet och dess vårdnadshavare får information om förhållningsregler enligt regionala smittspårningsrutiner.

I samtliga fall där barn har ett positivt provsvar ligger som för vuxna ansvaret för smittspårning hos hälso- och sjukvården, men delar av smittspårningen kan överlämnas till vårdnadshavare genom en egenvårdsbedömning om detta bedöms som ändamålsenligt. Se vidare [Vägledning för smittspårning av covid-19](#).

Barnet behöver stanna hemma minst 7 dygn efter symtomdebut. De 2 sista dyggen ska ha varit utan feber och med gott allmäntillstånd. Därefter kan återgång till skola och annan verksamhet kan ske även om kvarvarande enstaka restsymtom finns, exempelvis lätt hosta eller lätt snuva. Detta baseras på bedömningen att man vid ett normalt tillfrisknande inte smittar andra med covid-19 efter 7 dygn. Se [Vägledning om kriterier för bedömning av smittfrihet vid covid-19](#).

Särskilda rutiner finns för svåra fall som vårdats på sjukhus.

Vid behov av sjukvårdsrådgivning kontaktas 1177 eller sjukvården.

Om inget prov tagits – barn i förskola och i undantagsfall även grundskola

I första hand rekommenderas testning för barn i grundskola inklusive förskoleklass. Texten nedan gäller därför främst för barn i förskoleålder, men kan tillämpas för

barn i grundskola om exempelvis regionen har en annan rekommenderad ålder för testning.

Barnet behöver stanna hemma så länge barnet har symtom samt ytterligare 2 dygn utan symtom. Under hela denna period undviks nära kontakt med personer utanför hushållet. Utifrån dagens kunskapsläge bedöms att barns smittsamhet vid covid-19 är lägre än den är för vuxna. En sammanvägd värdering av risk och nytta är därför att barn som inte testats för covid-19, till skillnad från vuxna, kan återgå till ordinarie verksamhet även om det inte gått 7 dygn sedan insjuknandet. Det gäller endast under förutsättning att barnet varit helt utan symtom i 2 dygn.

Om 7 dygn har gått sedan insjuknandet och de 2 sista dyggen varit utan feber och med gott allmäntillstånd kan barnet återgå till förskola och annan verksamhet även om det har kvar lindriga symtom, exempelvis lätt hosta eller lätt snuva. Detta baseras på bedömningen att personer med ett normalt tillfrisknande inte smittar andra med covid-19 efter 7 dygn.

Ovanstående upprepas vid varje nytt infektionstillfälle.

Vid behov av sjukvårdsrådgivning kontaktas 1177 eller sjukvården.

Om inget prov tagits – gymnasieålder

Om inget prov tagits trots symtom behöver unga i gymnasieålder, precis som vuxna, stanna hemma i minst 7 dygn. Om 7 dygn har gått sedan insjuknandet och de 2 sista dyggen varit utan feber och med gott allmäntillstånd kan återgång till skola och annan verksamhet ske även om lindriga symtom kvarstår, exempelvis lätt hosta eller lätt snuva. Detta baseras på bedömningen att personer med ett normalt tillfrisknande inte smittar andra med covid-19 efter 7 dygn.

Vid behov av sjukvårdsrådgivning kontaktas 1177 eller sjukvården.

Ytterligare information

ECDC Technical report: [COVID-19 in children and the role of school settings in transmission](#)

Folkhälsomyndigheten: [Covid-19 hos barn och unga – En kunskapssammanställning](#)

Rapport från Region Uppsala och Akademiska sjukhuset: [Validering av salivprov jämfört med prov taget från nasofarynx och svalg för diagnostisering av covid-19](#)

Fougère Y et. al. Performance of RT-PCR on saliva specimens compared to nasopharyngeal swabs for the detection of SARS-CoV-2 in children: A prospective comparative clinical trial. Pre-print, medRxiv. [doi: 10.1101/2021.02.27.21252571](#)

Ludvigsson J. Systematic review of COVID-19 in children shows milder cases and a better prognosis than adults. Acta Paediatrica 2020; 109: 1088 – 1095. [doi: 10.1111/apa.15270](#)

Poline J et. al. Systematic SARS-CoV-2 screening at hospital admission in children: a French prospective multicenter study. Clinical Infectious Diseases 25 July 2020. [doi: 10.1093/cid/ciaa1044](#)

Yasahura J et. al. Clinical characteristics of COVID-19 in children: A systematic review. Pediatric Pulmonology 2020; 55: 2565 – 2575. [doi: 10.1002/ppul.24991](#)

Folkhälsomyndigheten är en nationell kunskapsmyndighet som arbetar för en bättre folkhälsa. Det gör myndigheten genom att utveckla och stödja samhällets arbete med att främja hälsa, förebygga ohälsa och skydda mot hälsohot. Vår vision är en folkhälsa som stärker samhällets utveckling.

Folkhälsomyndigheten

Solna Nobels väg 18, 171 82 Solna. **Östersund** Forskarens väg 3. Box 505, 831 26 Östersund.

www.folkhalsomyndigheten.se